

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ

**експертної комісії щодо акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми Науки про Землю
зі спеціальності 103 Науки про Землю
за другим (магістерським) рівнем
у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»**

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», з метою проведення первинної акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також на виконання наказу МОН № 364-л від 29 листопада 2017 року «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

- голови експертної комісії, Мезенцева Костянтина Володимировича завідувача кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету Київського національного університету, імені Тараса Шевченка, доктор географічних наук, професор

- члена комісії Барановського Миколи Олександровича, доктора географічних наук, професора, завідувача кафедри географії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

у період з 05 по 07 грудня 2017 р. розглянула матеріали, подані на акредитаційну експертизу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», та на місці перевірила рівень відповідності вимогам кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, інформаційного та організаційного забезпечення підготовки магістрів за освітньо-

Голова комісії

К.В. Мезенцев

професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю.

Навчальним закладом комісії представлені такі засновницькі документи:

- Статут погоджений конференцією трудового колективу від 29 грудня 2015 року (протокол №4) та затверджений наказом Міністерства освіти і науки України № 1137 від 23 вересня 2016 року;
- Довідка АА № 559000 від 14.05.2012 про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України, ідентифікаційний код 02125266;
- Довідка № 09-Д-288 від 24.04.2008 про внесення вищого навчального закладу до Державного реєстру вищих навчальних закладів України;
- Ліцензія серія АЕ № 63613, видана 01.04.2015 р., на підставі рішення Акредитаційної комісії від 27.01.2015 р.. протокол №114 (наказ МОН України від 06.02.2015 №133л);
- Свідоцтво № 12884966 від 31.05.1993 р. про реєстрацію платника податку на додану вартість;
- Свідоцтво про державну реєстрацію ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» серія А00 № 361874, видане виконавчим комітетом Івано-Франківської міської ради 31.05.1993;

Усі копії документів в акредитаційній справі відповідають оригіналам, законодавчим і нормативним вимогам до них. Відповідальною за випуск магістрів за освітньою програмою «Науки про Землю», що акредитується, є кафедра географії та природознавства.

У процесі перевірки аналізувалися такі документи щодо освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю, яка акредитується вперше:

- освітньо-професійна програма підготовка (ОПП) магістрів;
- навчальний план підготовки магістрів;
- кадровий склад випускової кафедри географії та природознавства;
- відомості про навчально-методичне та матеріально-технічне

Голова комісії

К.В. Мезенцев

забезпечення навчального процесу;

- робочі навчальні програми дисциплін;
- план роботи кафедри та індивідуальні плани викладачів;
- графік навчального процесу;
- контрольні заходи з дисциплін, комплексні контрольні роботи (ККР);
- курсові роботи.

1. Загальна характеристика навчального закладу і спеціальності

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» — вищий навчальний заклад IV рівня акредитації, державної форми власності, підпорядкований Міністерству освіти і науки України. Повна назва - Державний вищий навчальний заклад «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Юридична адреса. 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка 57. Телефон (0342) 75-23-51, факс (03422) 3-15-74. E-mail: inst@pu.if.ua, сайт www.pu.if.ua.

Університет засновано 1 березня 1940 р. Указом Президента України №958/2004 від 21.08.2004 р. та наказом Міністерства освіти і науки України №718 від 13.09.2004 р. ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» надано статус національного.

Університет є сучасним і потужним навчально-науковим комплексом, який об'єднує 4 інститути — навчально-науковий юридичний інститут, навчально-науковий інститут мистецтв, Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки, Коломийський навчально-науковий інститут (м. Коломия), 11 факультетів (філософський, фізико-технічний, економічний, іноземних мов, математики та інформатики, фізичного виховання і спорту, історії, політології і міжнародних відносин, природничих наук, туризму, філології, педагогічний), один коледж — Івано-Франківський коледж ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

В університеті обладнано медичний пункт, функціонує комплекс студентських їдалень «Калина», що включає в себе 2 їдальні, 3 кафе та

Голова комісії

К.В. Мезенцев

4 буфети загальною площею 2713,48 кв. м.

Університету належить стадіон «Наука» з побутовими та навчальними приміщеннями, тренажерний зал, три спортивних зали, плавальний басейн і пристань для спортивних човнів.

Навчально-виховну та наукову роботу на 78 кафедрах університету здійснюють 989 науково-педагогічних працівників, у тому числі 135 докторів наук, професорів, 629 кандидатів наук, доцентів.

В університеті навчається понад 15 тис. студентів, а за весь час своєї діяльності ВНЗ підготував понад 250 тис. спеціалістів.

Ректор ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Цепенда Ігор Євгенович – доктор політичних наук, професор, обіймає дану посаду з 20 квітня 2012 року.

У 1986 року з відзнакою закінчив історичний факультет Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника. З квітня 2011 року – професор кафедри міжнародних відносин. Дійсний член Української академії політичних наук. Нагороджений Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед Українським народом», відзнакою «Vene Merito» Міністерства закордонних справ Республіки Польща.

Сьогодні університет сформований як сучасний і потужний навчально-науковий комплекс. Загальну характеристику університету наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Загальні показники розвитку
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

№ з/п	Показник	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Рівень акредитації ВНЗ	IV	
2.	Ліцензований обсяг прийому студентів (осіб) за:		
	- молодший спеціаліст	1383	-
	- бакалавр	6835	3646
	- спеціаліст	-	195
	- магістр	1592	1200
3.	Кількість студентів на всіх курсах навчання разом осіб на денній формі навчання	14851	
		9810	-

Голова комісії

К.В. Мезенцев

	на заочній формі навчання	-	5041
4.	Кількість навчальних груп (од.)	534	328
5.	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється перепідготовка фахівців	46	
6.	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підвищення кваліфікації	0	
7.	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється перепідготовка фахівців (од) разом:	53	
	у т.ч. молодшого спеціаліста	7	
	бакалавра	41	
	спеціаліста	45	
	магістра	46	
8.	Кількість навчальних інститутів	4	
9.	Кількість факультетів	11	
10.	Кількість підрозділів післядипломної освіти	1	
11.	Кількість філій та інших відокремлених підрозділів	3	
12.	Кількість вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, що знаходяться у структурі університету	1	
13.	Кількість кафедр (предметних комісій)	85	
14.	Кількість науково-дослідних інститутів	-	
15.	Кількість науково-дослідних лабораторій	-	
16.	Кількість співробітників (всього)	1087	
17.	- в т.ч. науково-педагогічних	986	
	- педагогічних	101	
	- наукових	0	
	Кількість навчально-виробничих та виробничих підрозділів	3	
18.	Загальна площа територій, га	67,3	
19.	Площа будівель, тис. кв.м		
20.	- загальна	132,5	
	- навчальна	84,4	
	Балансова вартість встановленого обладнання (млн грн)	362,3	
21.	Загальний обсяг державного фінансування (млн грн)	97,1	
22.	Кількість місць в гуртожитках	2630	
23.	Кількість посадкових місць у читальних залах	975	
24.	Кількість комп'ютерів	1254	

Підготовка за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю здійснюється на факультеті природничих наук, який розміщено в окремому корпусі, за адресою м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 201. Факультет природничих наук (далі – Факультет) є важливим осередком підготовки кваліфікованих фахівців – бакалаврів та магістрів в Україні за спеціальностями «Хімія», «Біологія», «Біохімія», «Агрохімія і ґрунтознавство», «Екологія і охорона навколишнього середовища», «Географія». Загальна кількість студентів - 1449 осіб.

Декан Факультету – Кланічка Володимир Михайлович, кандидат фізико-

Голова комісії

К.В. Мезенцев

математичних наук, професор (спеціальність за освітою – «Фізика»).

Факультет природничих наук є одним з найбільших серед інститутів і факультетів Університету. Тут навчається близько півтори тисячі студентів, працює 10 докторів наук, професорів, 47 кандидатів наук, доцентів.

Загальний показник викладачів із науковими ступенями і вченими званнями становить 85 %. Щороку Факультет випускає понад 300 фахівців. У складі Факультету функціонує вісім кафедр, працює бібліотека з читальним залом, яка забезпечує студентів науковою літературою, підручниками та навчальними посібниками.

Підготовка фахівців за спеціальністю 103 Науки про Землю розпочалася з 2016 року. Ліцензований обсяг становить 10 осіб для денної форми навчання. Кафедру географії та природознавства очолює Гуцуляк Василь Миколайович, доктор географічних наук, професор.

Висновок: *правові основи діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» ґрунтуються на всіх необхідних документах, що наявні в повному обсязі і за змістом та формою відповідають чинному законодавству. Акредитаційна справа складена відповідно до державних акредитаційних вимог. Представлені документи затверджені належним чином. Загальна характеристика, а також матеріальне забезпечення аудиторним фондом, вказують на можливість забезпечення необхідного рівня якості навчально-методичного процесу підготовки магістрів освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю згідно з ліцензією Міністерства освіти і науки України.*

2.Формування контингенту студентів

Важлива роль у системі підготовки фахівців відводиться довузівській підготовці та системі профорієнтаційного відбору на навчання найбільш підготованих абітурієнтів.

Голова комісії

К.В. Мезенцев

Викладачі кафедр виїжджають з профорієнтаційною роботою в ліцеї, коледжі, гімназії м. Івано-Франківська і області з метою залучення кращих випускників до навчання на спеціальності Науки про Землю. Зокрема, за останні два роки таким чином залучено до навчального процесу 19 учнів.

Відбір кращих абітурієнтів факультет організовує також через різні олімпіади (університетські, обласні). Переможці університетських олімпіад, відповідно до Правил прийому у Прикарпатський університет, при поданні заяви на навчання в університет отримують додаткові бали. Досвід останніх років підтвердив ефективність такої форми зарахування. Викладачі кафедри є учасниками журі, а також керівниками наукових робіт, які захищаються старшокласниками в рамках роботи Малої Академії Наук. Автори кращих робіт запрошуються до вступу на спеціальність Науки про Землю.

Показники формування контингенту студентів із спеціальності 103 Науки про Землю наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

**Показники формування контингенту студентів
освітньо-професійної програми Науки про Землю
зі спеціальності 103 Науки про Землю**

№ з/п	Показники	Роки	
		2016	2017
1	2	3	4
1.	Ліцензований обсяг підготовки (ОКР «магістр»): – денна форма	10	10
2.	Прийнято на навчання, всього		
	– денна форма	8	9
	<i>в т. ч. за держзамовленням</i>		
	– денна форма	5	5
	– нагороджених медалями, або тих, що отримали диплом з відзнакою	-	-
	– таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	-	-
	– зараховано на пільгових умовах, з якими укладені договори на підготовку	-	-
3.	Подано заяв за формами навчання		
	– денна форма	31	32
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення		
	– денна форма	6,2	6,4

Голова комісії

К.В. Мезенцев

5.	Кількість студентів, зарахованих на продовження навчання:		
	– денну форму	-	-
6.	Кількість студентів за напрямом підготовки (станом на 01.10 відповідного року)	8	9

Висновок. Експертна комісія зазначає, що реальний стан формування контингенту студентів освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю другого (магістерського) рівня у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відповідає матеріалам самоаналізу. Набір студентів на навчання за даною освітньо-професійною програмою відповідає потребам регіону, а організація, планування та формування контингенту студентів здійснюється відповідно до чинного законодавства та без порушень. У 2016-17 році державне замовлення виконано на 100%.

3. Зміст підготовки фахівців

Експертною комісією встановлено, що для проведення освітньої діяльності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» має повний комплект нормативної документації освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю.

Робочою групою кафедри географії та природознавства розроблено та затверджено в установленому порядку освітньо-професійну програму Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю. Варіативні компоненти також розроблені згаданою робочою групою кафедри.

Основним документом, що визначає організацію навчального процесу, є навчальний план, який складений на підставі освітньо-професійної програми. Підготовка фахівців другого (магістерського) рівня здійснюється згідно з розробленими навчальними планами. Усі навчальні дисципліни забезпечені навчально-методичними комплексами, що складаються із навчальної та робочої навчальної програм, планів семінарських, практичних, лабораторних занять,

Голова комісії

К.В. Мезенцев

завдань для самостійної роботи студентів. Зміст робочих програм передбачає систематичний контроль самостійної роботи студентів протягом всього періоду навчання. Робочі навчальні програми містять тематику лекційних і практичних занять із поділом її на змістові модулі, критерії оцінювання навчальних досягнень студентів, узгоджені зі шкалою ЄКТС, в яких чітко сформульовано вимоги до рівня знань студентів та вказано умови, за яких студент отримує залік чи іспит.

Навчання студентів здійснюється відповідно до положень кредитно-трансферної системи. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисциплін, засвоєння яких перевіряється під час контролю.

Державна атестація на присвоєння кваліфікації магістра географії за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю здійснюється у формі захисту магістерської роботи.

Висновок. Зміст підготовки фахівців освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю повністю відповідає вимогам освітньо-професійної програми та навчального плану, складених кафедрою географії та природознавства і затверджених в установленому порядку.

4. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

Навчальний процес та випуск студентів освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю проводить кафедра географії та природознавства, на якій працює 12 викладачів, з яких 10 штатних викладачів, з них 2 (17 %) – професори, доктори наук, 4 (33%) – доценти, кандидати наук, 3 (25%) кандидати наук. Окрім того, до викладання загальних дисциплін залучено з числа штатних викладачів університету 1 доктора наук, професора і 2 кандидати наук, доценти. До викладання деяких спеціальних дисциплін залучаються провідні вчені та фахівці із різних секторів економіки

Голова комісії

К.В. Мезенцев

країни.

Кафедру географії та природознавства, що здійснює навчання та випуск за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю, очолює доктор наук, професор Гуцуляк Василь Миколайович.

Науковий рівень підготовки магістрів освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю досить високий. Навчально-дослідна робота членів кафедри на сучасному етапі присвячена комплексному географічному вивченню Карпатського регіону в межах Західних областей України. Слід відзначити результати регіональних ландшафтно-екологічних досліджень магістрів за вказаними напрямками, де акцент зроблено на еколого-геохімічну основу ландшафтів. Опубліковано низку методичних посібників для студентів, підручників, монографій (робота В.М. Гуцуляка «Ландшафтна екологія. Геохімічний аспект» видана вперше в Україні). Новий напрямок досліджень кафедри в рамках суспільної географії присвячений територіально-політичним конфліктам (доц. Р.Р. Сливка). У межах цього напрямку здійснюється дослідження регіонів конфліктів у світі та в Україні, опубліковано низку статей у міжнародних фахових періодичних виданнях. До науково-дослідної роботи активно залучаються студенти.

Високий науковий і педагогічний рівень викладачів-географів підтримується завдяки їхній перепідготовці та підвищенню кваліфікації через стажування у провідних науково-дослідних інститутах і вишах України (Львівський та Чернівецький національні університети, Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу та ін.), через наукові і методичні семінари, наукові конференції всіх рівнів, у яких беруть участь викладачі кафедр. Зокрема в 2012-2017 рр. пройшли стажування при кафедрі фізичної географії Львівського національного університету імені Івана Франка Сав'юк Мирослав Іванович, Гілецький Йосип Романович та Гуцуляк Василь Миколайович, а при кафедрі географії України – Лотоцька Мирослава Петрівна. При кафедрі туризму Івано-Франківського національного технічного

Голова комісії

К.В. Мезенцев

університету нафти і газу проходила стажування Фоменко Наталія Володимирівна та при кафедрі основ геології та екології Венгерчук Світлана Миронівна. Окремі викладачі проходили також закордонне стажування: Сливка Роман Радославович – у Варшавському університеті (Польща) у 2006 році, Музеї української культури (Словаччина) у 2009 році, в Лодзькому Університеті (Польща) у 2016-2017 роках, Червінський Андрій Іванович – в Університеті Східного Теннессі (США) у 2015 році та Атаманюк Ярослава Дмитрівна – у Поморській академії (м. Слупськ, Республіка Польща) у 2017 році. Сливка Роман Радославович навчається з 2014 року в докторантурі Львівського національного університету імені Івана Франка (ухвала Вченої ради від 27.08.2014, протокол № 30/8), тема докторської дисертації «Територіально-політичні конфлікти: генеза, особливості поширення та врегулювання» за спеціальністю 11.00.02 – економічна та соціальна географія.

Під час наукових стажувань викладачами кафедри географії та природознавства підготовлено до друку низку наукових статей і методичних посібників.

Експертна комісія, використовуючи первинні документи, перевірила достовірність наведеної у матеріалах акредитаційного самоаналізу інформації про якісний склад науково-педагогічного персоналу університету, що забезпечує навчальний процес за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю. Викладачі мають освіту, відповідну дисциплінам, які вони викладають, або стаж викладання дисципліни 10 і більше років та мають наукові праці за тематикою дисциплін, що викладаються. Комплектування кадрового складу здійснюється на конкурсній основі, згідно чинного законодавства України, нормативних документів Міністерства освіти і науки України.

До навчального процесу за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю залучені провідні науково-педагогічні працівники інших кафедр.

Навчальний процес за освітньо-професійною програмою Науки про

Голова комісії

К.В. Мезенцев

Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю забезпечують 10 викладачів, у тому числі 3 доктори наук, професори (30 %) та 6 кандидатів наук, доцентів (60 %), 1 кандидат наук, викладач (10%). Дев'ять викладачів працюють за основним місцем роботи (90 %) одна особа є зовнішнім сумісником – 10 %.

Викладання лекційних годин циклу загальної підготовки навчального плану спеціальності повністю (100%) здійснюють штатні науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та вченими званнями (3 особи), з них 67 % з науковими ступенями доктора наук та вченими званнями професора (2 особи).

Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та (або) вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін циклу професійної підготовки навчального плану спеціальності (нормативних і вибіркових) складає 100 % (10 осіб), у тому числі 90 % викладачів (9 осіб) працюють у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за основним місцем роботи, 10 % (1 особа) є зовнішнім сумісником. Частка докторів наук, професорів у викладацькому складі, який забезпечує викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (нормативних і вибіркових) складає 30 % (3 особи).

Висновок. Експертна комісія відзначає, що якісні та кількісні показники професорсько-викладацького складу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» і випускової кафедри географії та природознавства, яка здійснює підготовку за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю повністю відповідають нормативним вимогам щодо забезпечення підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем.

5. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Навчальний процес на факультеті природничих наук для студентів за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю ведеться насамперед в навчальних і навчально-лабораторних аудиторіях загальною площею 4725 кв. м. окремого приміщення, санітарно-

Голова комісії

К.В. Мезенцев

технічний стан якого відповідає встановленим вимогам. Забезпечення підготовки фахівців здійснюється на базі навчальних аудиторій, кабінетів, лабораторій факультету та університету.

Питання забезпечення аудиторним фондом студентів факультету природничих наук неодноразово розглядалося на засіданнях Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та ректорату університету.

За останні 10 років у матеріально-технічному оснащенні підготовки студентів-географів (в т. ч. за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю) відбулися значні зміни, а саме: обладнано три комп'ютерні класи із сучасними комп'ютерами з підключенням їх до внутрішньої університетської мережі та мережі Інтернет, здійснено модернізацію комп'ютерної техніки у навчальних лабораторіях. Завдяки цьому значно зросла ефективність проведення лабораторних занять з використанням сучасних інформаційних технологій. Кафедрою географії та природознавства обладнано лабораторію географії довкілля для проведення лабораторних робіт, курсового та дипломного проектування.

Висновок. Експертна комісія констатує, що показники матеріально-технічної бази та соціальної інфраструктури ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» у повній мірі відповідають акредитаційним вимогам та дозволяють здійснювати підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем.

6. Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» здійснюється у комплексі з організаційним та навчально-методичним процесом. Освітньо-професійну програму забезпечено усіма необхідними інформаційними ресурсами:

Голова комісії

К.В. Мезенцев

навчальною літературою (підручниками, навчальними посібниками), методичними посібниками та вказівками, фаховими періодичними виданнями та джерелами Інтернет.

Основними джерелами інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації.

Загальний бібліотечний фонд Наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» складає 821163 примірники, в тому числі періодичні видання – 54137, наукові видання – 251218, навчальні видання – 205882, на електронних носіях – 5779.

Протягом останніх років відбулося значне оновлення книжкового фонду. Щороку структурні підрозділи наукової бібліотеки та її філіали на факультетах обслуговують в середньому 52 тис. відвідувачів. Наукова бібліотека має алфавітний, систематичний, службовий каталоги та алфавітний і систематичний каталоги іноземних видань, бібліографічні картотеки – головну довідкову картотеку праць викладачів, наукових працівників Університету й ін. Функціонує електронний каталог. Наявна “Електронна бібліотека” повнотекстових видань (доступ <http://lib.pu.if.ua/elibrary.php>).

На інтернет-порталі бібліотеки функціонує окремий розділ «Наукові видання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника: вісники, журнали, збірники, матеріали конференцій» (<http://lib.pu.if.ua/nauk-pny.php>), який поповнюється шляхом додавання нових повнотекстових видань.

Бібліотека надає послуги Міжбібліотечного абонементу (МБА) та електронної доставки документів (ЕДД) (<http://lib.pu.if.ua/mba.php>), здійснює книжковий обмін з бібліотеками різних країн світу, а також багатьма вузівськими бібліотеками України.

До послуг користувачів бібліотеки 2 абонементи (абонемент навчальної літератури та абонемент художньої літератури), 15 читальних залів на 975 посадкових місць, в тому числі функціонують спеціалізовані читальні зали.

Аналіз наданих експертній комісії даних свідчить, що забезпеченість

Голова комісії

К.В. Мезенцев

спеціальності, що акредитується, підручниками та навчальними посібниками за списком літератури, рекомендованої робочими програмами дисциплін відповідає акредитаційним вимогам.

Висновок. Експертна комісія вважає, що фактичні показники інформаційного забезпечення університету щодо підготовки за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю відповідає вимогам щодо акредитації підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем з ліцензованим обсягом 10 осіб для денної форми навчання.

7. Якість підготовки випускників

Для перевірки рівня залишкових знань студентів за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем проведено комплексні контрольні роботи з дисциплін циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки. Контроль був проведений за завершеними курсами дисциплін відповідно до діючих програм з використанням пакетів комплексних контрольних робіт, які були розроблені відповідними кафедрами університету. Згідно з графіком (Додаток А) проведено комплексні контрольні роботи з таких дисциплін: «Теоретична географія», «Прикладна суспільна географія», «Географія Карпатського регіону», «Географічні основи природокористування». Результати проведення комплексних контрольних робіт показали, що всі студенти успішно впорались із завданнями (Додаток Б).

Основними показниками якісної підготовки є результати екзаменаційних сесій, виконання комплексних контрольних робіт (ККР). Завдання комплексних контрольних робіт охоплюють весь основний матеріал дисциплін і орієнтовані на виявлення рівня знань студентів з кожної дисципліни та уміння студента використати отримані знання на практиці. Практика студентів є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю. Студенти мають

Голова комісії

К.В. Мезенцев

можливість закріпили набуті в університеті теоретичні знання у вигляді практичних навичок, набуті певного досвіду роботи в колективі та показати свій рівень теоретичної підготовки, вміння використовувати інноваційні та інформаційно-комунікаційні технології.

Якість підготовки за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю підтверджується постійною участю студентів у науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, а також участю в міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях з висвітленням матеріалів досліджень.

Висновок. Експертна комісія засвідчує, що якісні характеристики підготовки випускників за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем, якість ККР відповідають стандартам вищої освіти, а результати їх виконання – чинним акредитаційним вимогам до рівня професійної підготовки.

8. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

Після вивчення акредитаційної справи та перевірки безпосередньо в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» експертна комісія з'ясувала:

- факультет природничих наук і кафедра географії та природознавства проводять необхідну наукову роботу в оснащених лабораторіях, однак для отримання кращих емпіричних результатів досліджень і підвищення професійних компетенцій випускниками кафедри географії та природознавства варто частину досліджень здійснювати в умовах географічного стаціонару з необхідним обладнанням;
- магістранти другого року навчання проходять науково-дослідницьку практику у низці державних установ відповідно до тематики магістерських робіт. Проте, кількість договорів та установ, де проходить ця практика, є

Голова комісії

К.В. Мезенцев

недостатньою, що обмежує можливості студентів здобути вихідні матеріали та професійні уміння;

- бібліотека факультету на належному рівні забезпечена науковою літературою, проте варто вести передплату періодичних фахових видань;
- важливою складовою підвищення кваліфікації викладачів є наукові стажування у закордонних науково-освітніх установах, однак не всі викладачі кафедри здобули такий досвід.

Також експертна комісія вважає необхідним запропонувати керівництву Університету наступні дії, що спрямовані на підвищення якості підготовки фахівців із спеціальності 103 Науки про Землю :

- кафедрі географії та природознавства провести відповідну роботу з метою збільшення кількості договорів з державними установами і місцевими територіальними громадами щодо проходження науково-дослідницької практики магістрантами другого року навчання;
- факультету природничих наук розробити план заходів та інтенсифікувати роботу щодо реконструкції обсерваторії на горі Піп Іван задля створення на її базі належних умов щодо збору первинних матеріалів для науково-дослідної роботи студентів;
- ширше використовувати нові можливості, які з'явилися після отримання ДВНЗ «Прикарпатський національний університет» вільного доступу до електронної бази фахових періодичних видань Scopus;
- запровадити практику регулярного закордонного стажування викладачів кафедри географії та природознавства.

Експертна комісія вважає, що:

1. Перевірені в процесі акредитаційної експертизи показники кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного, якісного та інформаційного забезпечення щодо підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем у Державному вищому

Голова комісії

К.В. Мезенцев

навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» відповідають державним вимогам щодо акредитації освітніх послуг у сфері вищої освіти.

2. Освітньо-професійна програма Науки про Землю зі спеціальності 103 Науки про Землю за другим (магістерським) рівнем може бути акредитована у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Голова комісії, завідувач кафедри економічної
та соціальної географії географічного факультету
Київського національного університету,
імені Тараса Шевченка, доктор
географічних наук, професор

К.В. Мезенцев

Експерт, завідувач кафедри
географії Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя,
доктор географічних наук, професор

М.О. Барановський

З висновками комісії ознайомлений
Ректор ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»

І.Є. Цепенда

Голова комісії

К.В. Мезенцев

**Показники формування контингенту студентів
за освітньо-професійною програмою Науки про Землю
зі спеціальністю 103 Науки про Землю за другим (магістерським)
рівнем за даними ЄДБО станом на 01.10.2017 року**

№ з/п	Показники	Роки	
		2016	2017
1	2	3	4
1.	Ліцензований обсяг підготовки (ОКР «магістр»): – денна форма	10	10
2.	Прийнято на навчання, всього		
	– денна форма	8	9
	<i>в т. ч. за держзамовленням</i>		
	– денна форма	5	5

Голова комісії, завідувач кафедри економічної
та соціальної географії географічного факультету
Київського національного університету,
імені Тараса Шевченка, доктор
географічних наук, професор

К.В. Мезенцев

Експерт, завідувач кафедри
географії Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя,
доктор географічних наук, професор

М.О. Барановський

З висновками комісії ознайомлений
Ректор ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»

І.Є. Цепенда

**Порівняльна таблиця дотримання вимог щодо акредитації
за освітньо-професійною програмою Науки про Землю
зі спеціальністю 103 Науки про Землю
за другим (магістерським) рівнем**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
КАДРОВІ ВИМОГИ			
щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність у закладі освіти підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти	+	+	—
2. Наявність у складі підрозділу чи кафедри, відповідальних за підготовку здобувачів вищої освіти, тимчасової робочої групи (проектної групи) з науково-педагогічних працівників, на яку покладено відповідальність за підготовку здобувачів вищої освіти за певною спеціальністю	три особи, що мають науковий ступінь та/або вчене звання, з них один доктор наук або професор	доктор географічних наук, професор; кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент; кандидат географічних наук, доцент	-
3. Наявність у керівника проектної групи (гаранта освітньої програми):			
1) наукового ступеня та/або вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	+	+	—
2) наукового ступеня та вченого звання за відповідною або спорідненою спеціальністю	-	-	—
3) стажу науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як 10 років (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням стажу педагогічної роботи)	+	+	—
Провадження освітньої діяльності			
4. Проведення лекцій з навчальних дисциплін науково-педагогічними (науковими) працівниками відповідної спеціальності за основним місцем роботи (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			

1) які мають науковий ступінь та/або вчене звання (до 6 вересня 2019 р. для початкового рівня з урахуванням педагогічних працівників, які мають вищу категорію)	50	100	+50
2) які мають науковий ступінь доктора наук або вчене звання професора	25	28	+3
5. Проведення лекцій з навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, науково-педагогічними (науковими) працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом (мінімальний відсоток визначеної навчальним планом кількості годин):			
1) дослідницької, управлінської, інноваційної або творчої роботи за фахом	15	21	+6
6. Проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, здійснення наукового керівництва курсовими, дипломними роботами (проектами), дисертаційними дослідженнями науково-педагогічними (науковими) працівниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох умов, зазначених у пункті 5 приміток	підпункти 1—16 пункту 5 приміток	+	-
7. Наявність випускової кафедри із спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної або спорідненої науково-педагогічної спеціальності:			
1) з науковим ступенем та вченим званням	+	+	-
8. Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними працівниками та/або наказів про прийняття їх на роботу	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту)	2,4	4,2	+1,8

студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)			
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	70	+40
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	+	+	-
3) актового чи концертного залу	+	+	-
4) спортивного залу	+	+	-
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	-
6) медичного пункту	+	+	-
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком(мінімальний відсоток потреби)	70	75	+5
Проведення освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування проведення освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	-
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування проведення освітньої діяльності			

1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як п'ять найменувань	7	+2
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
Проведення освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	-
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	60	80	+20

Голова комісії, завідувач кафедри економічної та соціальної географії географічного факультету Київського національного університету, імені Тараса Шевченка, доктор географічних наук, професор

К.В. Мезенцев

Експерт, завідувач кафедри географії Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор географічних наук, професор

М.О. Барановський

З висновками комісії ознайомлений Ректор ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

І.С. Цепенда

**Порівняльна таблиця дотримання вимог щодо акредитації
за освітньо-професійною програмою Науки про Землю
зі спеціальністю 103 Науки про Землю
за другим (магістерським) рівнем**

Якісні характеристики підготовки фахівців			
	Значення нормативу	Фактичне значення	Відхилення
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з циклу загальної підготовки:			
Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	91	+41
2.2. Рівень знань студентів з циклу професійної підготовки			
Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	82	+32
3. Чисельність викладачів постійного складу, що обслуговують спеціальність, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	+
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	+

3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	+
--	---	---	---

Голова комісії, завідувач кафедри економічної
та соціальної географії географічного факультету
Київського національного університету,
імені Тараса Шевченка, доктор
географічних наук, професор

К.В. Мезенцев

Експерт, завідувач кафедри
географії Ніжинського державного
університету імені Миколи Гоголя,
доктор географічних наук, професор

М.О. Барановський

З висновками комісії ознайомлений
Ректор ДВНЗ «Прикарпатський
національний університет
імені Василя Стефаника»

І.Є. Цепенда